

ознаку зі знайомим з попереднього досвіду явищем. Ілюстрацією цієї думки є, наприклад, слово *Werbeträger*. Розклавши слово на складові компоненти *Werbe-* (від дієслова „*werben*”) та – *träger-*, у слухача виникають асоціації з відомими явищами: *werben* – «залучати до якоїсь справи, вербувати, рекламувати» та *Träger* – «носії». Результатом асоціативних процесів, що відбуваються у свідомості людини є з'ясування значення „особа чи підприємство, що проводить рекламу”.

У процесі утворення нового складного слова за допомогою словотвірних засобів, наявних у мові, нове поняття осмислюється на основі подібних концептів (тобто змістових одиниць знання), уже наявних у мозку людини. Наприклад, нові поняття *Warenverkehr* „рух товарів, торгівельні зв'язки”, *Vertriebsvertrag* „договір з фірмою про здійснення операцій зі збуту”, *Verkaufsnetz* „мережа збуту”, *Teilzahlungspreis* „ціна при купівлі товару у розстрочку”, *Preiswettbewerb* „цінова конкуренція” усвідомлюються на основі відомих слухачеві концептів *die Ware, der Verkehr, der Vertrag, der Vertrieb, der Preis* тощо.

Таким чином, когнітивні аспекти відіграють важливу роль у процесі дослідження неологізації та неологізмів як мовних одиниць, утворених на основі нових концепцій та тенденцій розвитку у соціальній, економічній та культурній сферах, оскільки вони дозволяють розв'язати питання репрезентації нових знань про світ та позначення нових реалій за наявними у мові конструкціями та відомими людині з попереднього досвіду концептами.

На сучасному етапі розвитку мовознавства соціолінгвістичний, психолінгвістичний, динамічний та когнітивний напрямки дослідження процесів неологізації взагалі та неологізмів зокрема відзначаються актуальністю та перспективністю.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кравченко А.В. *Язык и восприятие: Когнитивные аспекты языковой категоризации* / А.В.Кравченко // *Иркутск: Изд-во Иркут. ун-та, 1996. - 160с.*
2. Полюжин М. М. *Функціональний і когнітивний аспекти англійського словотворення : Монографія / Михайло Михайлович Полюжин. – Ужгород : Закарпаття, 1999. -240 с.*
3. Сакал Т.М. *Деякі когнітивні аспекти словотворення в англійській мові // Проблеми романо-германської філології. – Ужгород: Ужгородськ. держ. ун-т, 1999. – С. 44-52.*
4. Тогова С.И. *Новое слово: подходы и проблемы // Психолінгвістические проблемы функционирования слова в лексиконе человека: кол. монографія / Под общ. ред. А.А.Залевской. – Тверь, 1999. – С.75-101.*

УДК 378.147:811.111

Гладка І.А.

Анотація

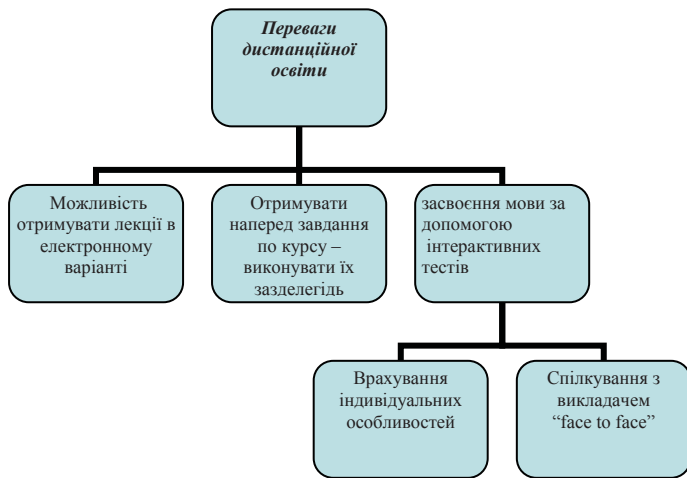
Стаття посвячена проблеме создания и внедрения дистанционного курса для обечения иностранному языку студентов высших учебных заведений. Проанализированы проблемы создания и внедрения дистанционного курса для обучения английскому языку студентов. Обобщены психолого-педагогические и методические проблемы дистанционного обучения иностранным языкам.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ

Як всім відомо, останнім часом в Україні вжито ряд заходів для модернізації освіти у відповідності з вимогами “Болонського процесу”, який передбачає інноваційні зміни технологій навчального процесу, зокрема застосування модульно-рейтингових, дистанційних систем навчання, зростання ролі самостійної роботи студентів, створення індивідуальних програм тощо.

Мета тез – вказати на переваги новітніх технологій, а зокрема дистанційного вивчення іноземної мови.

Дистанційне навчання - сучасний наступник традиційного заочного навчання - має цілий ряд переваг:

Понад тридцять років використовують також високотехнологічний засіб підтримки навчального процесу - комп'ютер. З середини 80-х років у світі інтенсивно розвивається напрям комп'ютеризованого навчання ІМ. Проблемами розробки та використання комп'ютерних програм з ІМ займаються Е.Г.Азімов, В.М.Алалікін, П.Г.Асоянц, Е.А.Гуревич, А.П.Журавльов, Т.І.Коваль, Е.Л.Носенко, В.В.Одогова, П.І.Сердюков, Г.С.Чекаль, Н.М.Чемерис, Е. Buchholz, V. Cook, G. Davies, J. Higgins, O.U.H. Jung, D. Wolf та ін.; психології комп'ютеризованого навчання - І.М.Горелов,

Ю.І.Машбиць, О.К.Тихомирова, С.Crook, P.Light, K.Spencer; лінгвістики та аналізу комп'ютером мовленнєвих повідомлень - Т.Б.Андрусенко, Б.Ю.Городецький, О.В.Зубов, Р.Г.Піотровський, Т. Jones та ін.[3]

В світовій практиці дистанційне навчання базується на шістьох відомих моделях:

- навчання англійській мові по типу екстернату (самостійне вивчення чи того іншого курсу і здача іспитів екстерном у відповідному типі учбового закладу по сіті для отримання сертифікату);

- навчання англійській мові за програмою на базі школи, гімназії, університету (це спеціальні курси дистанційного навчання, після закінчення яких учні можуть одержувати відповідний сертифікат, якщо це передбачено освітньою установою, організуючою такі курси, або просто удосконалювати свої знання в тій або іншій області);

- навчання на основі міжвузівської, загальношкільної програми (це курси англійської мови, розроблені і прийняті до використання на основі міжвузівської кооперації);

- навчання в спеціалізованих освітніх установах, так званих, відкритих університетах (найкрупнішою подібною установою є Відкритий університет в Лондоні (Великобританія), на базі якого останніми роками проходять навчання дистанційно велике число студентів не тільки з Великобританії, але з багатьох країн Співдружності. В США прикладом такого університету може служити Національний технологічний університет (штат Колорадо), який готує студентів по різних інженерних спеціальностях спільно з 40 інженерними коледжами. В 1991году університет об'єднав ці 40 коледжів сіттю дистанційного навчання при найтіснішій співпраці з урядом штату, сферою бізнесу;

- курси самоосвіти. З такими програмами учні працюють в автономному режимі, маючи нагоду надалі здати екзамен з англійської мови екстерном і отримати сертифікат;

- неформальне дистанційне навчання англійській мові на основі мультимедійних курсів.[1]

Дистанційне навчання є процесом взаємодії між викладачами і студентами, ізолюваними у просторі. Наслідком цього є особливо організована поведінка учасників взаємодії, яка залежить від характеру відносин і може бути представлена у формі діалогу. Основне завдання дистанційного навчання полягає у стимулюванні студента вивчати курс англійської мови самостійно та частково під контролем викладача при виконанні тестових завдань або, при можливості, веденні діалогу у Скайпі. Ефективність діалогу між викладачем і студентом обумовлюють: зміст курсу, фактори середовища, засоби комунікації. Опосередкований характер комунікації в системі «викладач — студент» дає змогу забезпечити постійну динамічну комунікацію на відстані. Безумовно, вона не може повністю компенсувати відсутність спілкування на живо. [2]

Ефективним дистанційне навчання стає при проходженні студентами педагогічної практики у школах. Студенти не відвідують лекційні і практичні заняття, хоча викладачі повинні вчитати конкретну кількість годин. Варіант роботи зі студентами по суботах є також не ефективним, бо є достатня кількість студентів, які проходять практику за місцем проживання або на вихідні їздять додому. Тому отримання лекцій в електронному вигляді та завдання до них, дає можливість студентам вивчити матеріал, проаналізувати його, виконати завдання, маючи перед очима оригінал лекцій, а не написаний нашвидкуруч текст. Студенти у домовлені дні надсилають викладачеві виконані завдання і отримують зауваження, пояснення незрозумілих завдань та рекомендації щодо подальшої роботи. Після закінчення педагогічної практики навчання продовжуються в звичайному режимі з накопиченими балами за попередні 10 тижнів відсутності на заняттях.

У дистанційному навчанні наявні майже всі традиційні способи взаємодії між викладачем і студентами. Сучасні засоби телекомунікацій відкривають перед студентами такі самі можливості, як і під час очних навчальних контактів, а нерідко істотно їх розширюють. Особливості дистанційного навчання у режимі телеконференції можна оцінювати, зважаючи на навчальний матеріал. Необхідний студентів матеріал пересилається звичайною поштою (матеріальними носіями його можуть бути CD, DVD, паперовий посібник), електронною поштою в архівованому файлі, відразу чи поетапно протягом навчального процесу; розміщується на освітньому сайті дистанційного призначення для доступу до нього всіх зареєстрованих студентів; оформляється у вигляді Web-квестів з посиланнями на необхідний матеріал у мережі Internet. Студентам може бути наданий доступ до однієї чи кількох електронних бібліотек; — діагностичний матеріал. Викладач і студент обмінюються через електронну пошту тестами, контрольними завданнями, оцінними листами. Все це розміщено на освітньому сервері і доступно викладачам, студентам відповідно до встановлених для них доступів (наприклад, кожен має пароль для входу у відповідні розділи сайту). Викладач забезпечує студентів завданнями, консультує щодо їх виконання; — наочність. Під час телекомунікації в реальному часі викладач демонструє студентам необхідні наочні матеріали. Студенти обмінюються наочними матеріалами між собою, розміщують свої роботи на сервері для доступу до них інших студентів і викладачів або для відкритого доступу всіх охочих; — запитання викладача студентам. Для цього використовують електронні конференції (в "реальному часі") в режимі ICQ, чати. При цьому викладач ставить запитання як одному із студентів, так і всій групі одночасно; — пояснення викладачем матеріалу. З цією метою він пересилає студентам записи своїх лекцій.[4] Викладач ініціює дискусії між студентами з досліджуваної проблеми, керує ними (дискусії можуть відбуватися в режимах телеконференції, чат-дискусії); — можливість студентів поставити викладачу запитання. Студент може персонально направити викладачу електронного листа, спілкуючись з ним у реальному часі, а також публічно висловити свої запитання і міркування в загальному списку розсилання; — можливість студента поставити запитання студентів. Викладач регулює цей процес відповідно до навчальних цілей, пропонує свої коментарі і запитання. При цьому можливе і вільне електронне спілкування студентів у зручний для них час, оскільки адреси кожного з них, як правило, загальнодоступні. Викладач спостерігає за реакцією студентів і виражає свою; — оцінювання викладачем студента. Його здійснюють під час проведення дистанційного заняття, за результатами самостійних робіт, тестів, творчих навчальних проектів, досліджень з використанням кожного з дистанційних телекомунікаційних засобів. [3]

Таким чином, можна зробити висновок, що дистанційна освіта сьогодні набуває все більшої популярності в світі. Вона динамічно розвивається та завойовує чільне місце поряд зі стаціонарною й заочною формами навчання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Карутін С.В. *Дистанційна освіта як елемент опанування іноземною мовою // Серія "Педагогіка та психологія". - Харків: Константа. - 2010. - С. 208-215.*

2. Лісник Г. І. К вопросу об использовании компьютерных технологий для повышения эффективности обучения иностранным языкам // *Иноземні мови*. - 2011. - № 2. - С. 27-30.

3. Муліна Н.І. Організаційно-методичні аспекти дистанційного навчання іноземних мов // *Проблеми сучасної методики навчання іноземних мов: Вісник Київського державного лінгвістичного університету. Дослідження молодих вчених. Серія "Педагогіка та психологія". (Методика навчання іноземних мов)*. - Вип. 1. - К.: КДЛУ, 1998. - С. 204-213.

4. Муліна Н.І. Перспективи використання дистанційного комп'ютерного навчання в реалізації задач углублення знань по іноземному мові // *Тезиси докладов научно-технічної конференції преподавателей, сотрудников и студентов: Сумы: "Ризоцентр" СумГУ*. - 2009. - С. 100-109.

УДК 378.046.4

Гузій Н.В., Шестакова Т.В.

ОСОБЛИВОСТІ МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АКМЕОЛОГО-ДИДАСКАЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

В статті представлено науково-методичне обґрунтування модульно-рейтингової системи організації вивчення студентами педагогічного ВУЗ дисциплін акмеолого-дидакалогічної підготовки та результати її експериментальної апробації.

Широке впровадження модульно-рейтингових технологій в сучасну практику організації педагогічної освіти відповідно до умов виходження вищої школи України у світовий освітній простір вимагає модернізації методичного забезпечення викладання усіх навчальних дисциплін, розробки оригінальних підходів до оцінювання навчальної успішності студентів. Використання технології модульно-рейтингового навчання в організації акмеолого-дидакалогічної підготовки майбутніх педагогів при вивченні дисциплін з педагогічної творчості та майстерності зумовлено його широкими можливостями для активізації процесу професійного становлення майбутніх педагогів, посилення його індивідуалізації, підвищення самостійності студентів. Це сприяє оптимізації управління навчально-виховним процесом, дозволяє більш чітко структурувати зміст навчального матеріалу та обґрунтовано добирати способи його засвоєння, стимулювати суб'єктні чинники професійного зростання студентів та впорядковувати самостійну роботу.

На сьогодні у теорії і методиці модульного навчання використовуються його різноманітні моделі і версії – американська, німецька, литовська, російська, українська [1, с.14-15], що мають різні і не зовсім узгоджені підходи до трактування модуля, його видів, масштабів, способів побудови (Т.А.Алексєєнко і В.В.Сушанко, І.М.Богданова, П.М.Гусак, А.О.Вербицький, І.Ф.Прокопенко, П.І.Сікорський, М.А.Чошанов, П.А.Юцявичене та ін.).

Модульне навчання у вищій школі на рівні окремої дисципліни або циклу споріднених дисциплін передусім вимагає структурування змісту навчального матеріалу за відносно завершеними частинами (модулями), а також розроблення методичної бази та інформаційного забезпечення їх опанування студентами, організації зворотного зв'язку якості засвоєння навчальної інформації із застосуванням специфічних видів контролю, підготовку нормативної документації. У такий спосіб навчальна дисципліна представляється системою змістових модулів (найчастіше ними виступають розділи курсу), що складаються з міні-модулів (споріднених тем), а також навчальних елементів (їх розкриття в певному порядку та ієрархії зв'язків), опосередкованих єдиною інтегративною дидактичною метою. Педагогічна організація процесу засвоєння таких модулів спрямовується на суттєве посилення самостійної навчальної роботи студентів і вимагає значного підвищення ефективності управління їх пізнавальною діяльністю, збагачення традиційних форм вузівського навчання (лекцій, семінарів, лабораторних) тьюторськими заняттями, в яких поєднуються різні види навчальної діяльності, а також передбачає докорінну зміну філософії контролю результатів навчання – з традиційно-семестрового як підсумкового на постійний моніторинг якості засвоєння блоків навчальної інформації за допомогою розгалуженої бальної системи проміжних і результуючих рейтингових показників.

Доцільність запровадження модульно-рейтингового навчання у вивченні педагогічних дисциплін акмеолого-дидакалогічного спрямування зумовлюється:

- необхідністю науково обґрунтованого добору та структурування навчального матеріалу зазначених дисциплін, оскільки, це здебільшого вирішується на емпіричному рівні, без достатньої концептуально-методичної основи конструювання змісту освіти;
- специфікою акмеолого-дидакалогічного знання, складним співвідношенням його теоретичної та прикладної складових, що вимагає їх гармонізації та своєрідної операціоналізації засвоєння;
- важливістю активізації самостійної роботи студентів у здобутті базових знань про сутність, особливості, закономірності продуктивної педагогічної праці, виробленню індивідуальних акмезорієнтованих стратегій розвитку професійно значущих якостей, умінь, технік, формування відповідальності за власне професійно-педагогічне зростання, набуття навичок самоконтролю і самостимулювання;
- завданнями безпосереднього практичного опанування студентами методикою модульно-рейтингового навчання для її подальшого використання в практичній педагогічній діяльності.

Це дозволило вважати технологію модульно-рейтингового навчання студентів цілісною педагогічною організацією змісту акмеолого-дидакалогічної освіти та контролю за якістю його засвоєння, основу якої становить підготовка модульних навчальних програм, що здійснювалося відповідно до принципів, сформульованих П.А.Юцявичене: цільового призначення інформаційного матеріалу; поєднання комплексної, інтегруючої та часткової дидактичної мети; повноти навчального матеріалу в модулі; відносної автономності і самостійності функціонування елементів навчального модуля; раціональної організації зворотного зв'язку; передбачення оптимального способу передачі навчального матеріалу [6, с.57].

Сутність розробки модульних програм дисциплін акмеолого-дидакалогічної підготовки полягала у конструюванні змісту навчального матеріалу та його розподілу за окремими модулями – теоретичними (пізнавального типу) і діяльними (операційно-рецептурного типу), а також в їх поєднанні (системно-рецептурного типу), які б забезпечували реалізацію як конкретно дидактичної,